

Çömleklerimiz Kırılmadan Tedbir Alalım!

Sevgili Anne ve Babalar,

Ben çocuklarımızı birer çömleğe, ilk çömlekçi ustasını anne ve babaya, ikinci çömlek ustasını öğretmene, diğer çömlek ustalarını da arkadaş çevresine ve topluma benzetiyorum. Şöyle ki insan yavrusu aynı çömlek yapılacak toprak gibi fitri özellik ve potansiyelleri ile dünyaya gelir. Birçoğu aileden geçen özellikler ile var olur. Daha sonra aynı çömlekçinin toprağa katacağı suyun kalitesi ve miktarı gibi ailesi de çocuğa katkıda bulunur. Ortaya kalitesi belli bir toprak ve su bileşeni ile meydana gelen bir çömlek çamuru çıkar.

Bazen bu çamur suyun fazla konması sonucu civık ve şekil almaz olur. Aynı fazla şımartılmış terbiye ve temel değerlerden yoksun sevgi, saygı, empati nedir bilmeyen çocuklar gibi. Bazen de az su katıldığı

için sert olur ve yine şekil almaz. Aynı hiç sevgi ve saygı görmediği ve fazla baskıya şiddete maruz kaldığı için asosyal, merhametsiz, şiddet uygulayan ve laf dinlemeyen çocuklar gibi.

İlk çömlek ustası olan ebeveyn ikinci çömlek ustasına yukarıda tarif ettiğim gibi bir çamur teslim ettiğinde işler çok zorlaşır. İkinci çömlek ustası olan öğretmenin işi zor, sıkıntılı ve sonuçsuz kalabilir. Niye mi? Çünkü gelen çamur cıvıksa ona şekil alabilmesi için toprak katsa çamur pütürleşir ve sonradan konulan toprağı bünyesine kabul etmekte zorlanır. Veya olağanüstü bir çaba sonrası şekil alabilir. Bizim eğitim sistemi için bu olağanüstü çabayı yakalamak çok zordur.

Aynı zamanda suyu az toprağı çok konup şekil almayan çamur içinde durum aynıdır. Öğretmen yani ikinci çömlekçi, su katsa da çamur yoğrulup geldiği için çok yumuşaması ya da çömlek olacak kıvama gelmesi çok zordur.

Ama ikinci çömlekçiye (öğretmene) toprağı kaliteli, ince elenmiş, suyu tam kıvamında konulmuş, iyice yoğrulmuş bir çamur geldiğinde ikinci çömlekçi eğer işinin ehli ise yani ustalığı hak ederek o makama oturdu ise çabuk, keyifli, izlemesine doyum olmayacak o güzelim çömlekler meydana çıkar.

Bazen de kalitesi yüksek güzel bir çamur, çömlekçi ustası bildiğiniz birine verilir. Ama o kişi ustalığı ya tam hak etmemiş, tecrübesizdir ya da o işi severek özenerek yapmıyordu. O güzel çamuru alır ve hak etmediği bir şekle sokar ve izleyen herkes üzülür. Tıpkı matematik gibi tüm hayatımızın temelini ve akademik kariyerin olmazsa olmazını oluşturan çok önemli bir dersi, henüz kendisi içselleştirmemiş ve nasıl öğreteceğini de tam anlamamış veya sorunlu davranışları yüzünden birçok kabiliyetli öğrencinin bu dersten soğumasına ve akademik olarak arkada kalmasına sebep olan matematik öğretmeni gibi.

Üçüncü çömlek ustaları ise arkadaş çevresi ve çocuğun muhatap olduğu toplumdur. Onlar ise çömleğin çamuruna ya da şekline etki edemezler ama çömleğin rengine, desenine, sırlanmasına katkıda bulunurlar. Kulpu yamuk, rengi soluk ya da iyi sırlanmadığı için çabuk kırılacak bir hale dönüştürebilirler.

O da iyi bir aile terbiyesi ve iyi bir eğitim almasına rağmen, kötü arkadaş ve çevreden etkilenen yanlış davranışlar sergileyen çocuklara benzer. Onlar için, ailesi de iyi insanlardı, şu güzel okulda okumuştular vah vah arkadaş kurbanı olmuş deyip üzüldüğümüz sınıfa girerler.

Kısacası cıvık (şımartılmış, kural konmamış çocuk) ve çok katı olan (sert, sevgisiz büyütülmüş çocuk) çamur, mükemmeliyetçi çömlek ustasının (yeni öğretmenimiz) eline gelince, onlarla uğraşmak yerine daha iyi yoğrulmuş çamur aramaya giden çömlek ustasına benzedi.

İşte bu yüzden o çömleğe ilk şeklini verecek olan çocukların ilk öğretmenleri olan aileyi güçlendirmek, desteklemek, evlilik ile oluşan aileyi, evlilik daha başlamadan, evlilik okulları sayesinde eğitmek gerekir. Daha sonra oluşan aile için anne ve baba okulları açıp, ebeveynleri orada eğitmek çocuğa, aileye ve topluma yapılabilecek en doğru ve güçlü destek olacaktır.

İyi yetişmiş, güçlü, aile terbiyesi ile bezenmiş çocuğu güzel bir şekilde eğitmek, öğretmenler için zor olmayacağı gibi, çocuğu geliştirici ve keyifli olacaktır. Çevreleri de böyle iyi çocuklarla dolu olunca, sonrasında çocuğun yoldan çıkması ve kötü alışkanlık kazanmasının da önüne geçilecektir.

Fatma ÖZÇELİK

**Sosyolog, Sosyal Hizmet Uzmanı
Karakter ve Değerler Eğitimi Uzmanı**

Görseller: comlekci.com.tr

Çocuklarımızı Nasıl Koruyup Yetiştireceğiz?

Şanı Yüce Allah-u Teala nasip etti de, 1'i kız 3 evladımız oldu çok şükür. Onları ahir zamanın ahlaksız akımlarından ve medya saldırılarından korumak için, kendimizce önlemler almaya çalıştık ebeveynleri olarak. Her birisinde farklı yöntemler deneyerek, daha güzel sonuçlar almaya gayret ettik. Güzel sonuçlar alarak mutlu olduğumuz, beklemediğimiz gelişmeler nedeniyle üzülp hayal kırıklığı yaşadığımız zamanlarda çok oldu. Kendimizle ilgili kusur ve eksikleri baştan kabul edip bir kenara koyarak, resmi veya sivil eğitim kurum ve kuruluşlarının yaşattığı güzellikler ve sorunları paylaşmak istiyorum. 3 çocuğumuzun her birisiyle ilgili farklı eğitim ve İslami terbiye deneyimlerimiz oldu. Bu yüzden kısa bir yazı olmayacak. Ancak çocukları için benzer kaygılar yaşayanlar, sabredip sonuna kadar okuyabilir sanıyorum. Hidayet yalnızca Allah'tandır. Bizler elimizden geldiği kadar çocuklarımıza iyi bir örnek ve eğitmen olmakla yükümlüyük. Eksik ve hatalarımızdan dolayı Rabbimize sığınarak, bütün çocuklarımızı kendilerine ve ümmet-i Muhammed'e (s.a.s) hayırlı evlatlar şeklinde yetiştirmeyi nasip etmesi duasıyla başlıyorum.

İlk çocuğumuz olduğunda her yeni anne baba gibi şaşkın ve mutluyduk. Oğlumuzu en güzel davranış ve ahlaki kazandırabilmek için elimizden geleni yaptık. Allah'ın lütfüyle, Eşim o sıralar resmi bir kreşte çalıştığı için, okul öncesi eğitimde önemli bir zorluk ve olumsuz etkileşim yaşamadık. Çocuğun gelişimi içinde İslami kavramları uygun şekilde vermeye, Allah ve Peygamber sevgisini kazandırmaya çalıştık. İlkokula gidene kadar her şey çok güzeldi. Okula başladıktan sonra ise hemen her türlü çirkin söz ve davranışla tanışmış oldu maalesef. İlk zamanlar bize okulda yeni duyduğu küfürleri söyleyerek "- Anne/Baba sözü veya bu hareket ne demek?" diye soruyordu. Sonuçta, oğlumuzu korumaya çalıştığımız ne kadar kötü söz ve davranış varsa, okulundayken sistematik olarak gördü ve öğrendi.

Orta okula başladığında ise kontrolün neredeyse tamamen elimizden çıktığını, İslami terbiye ve eğitim noktasında kendi yaşantımız dışında yeterince etkili olamadığımızı, deneyimlerimizin kısıtlı kaldığını gördük. Sadece dünya için yaratılmadığımızdan, ahiret yolculuğunda çocuklarımıza iyi bir terbiye ve eğitim vermekle sorumlu olduğumuzun da idraki ile farklı çözüm yolları aramaya başladık.

Araştırmalarımız ve güvendiğimiz bazı dostların tavsiyeleri neticesinde, oğlumuzu Süleyman Hilmi Tunahan Hocaefendi'nin bağlılarınca idare edilen talebe yurtlarına gönderdik. Orta 2. sınıftan itibaren Lise bitene kadar bu yurtlarda kaldı. Hafta sonları evci gelmesi ve yaz tatilinin kısa bir bölümü dışında hep oralarda bulundu. Oğlumuzdan ayrı kalmak gerçekten çok zordu. Hafta içinde ziyaretlerine giderek, eve geldiğinde nitelikli beraberlikler yaşamaya çalışarak kolaylaştırmaya çalıştık. Güvenilir bir ortamda bulunması, düzenli namaz kılmayı ve Kur'anı Kerimi hakkıyla okumayı öğrenmesi, derslerine çalışabileceği imkanların sağlanması en önemli ümitlerimiz ve tesellimiz oldu. Biz bunları düşündük ve yaşadık. Peki oğlumuz ne hissetti? İlk başlarda yurda gitmeyi hiç istemedi. Bazen birilerine kızdığı için, bazen hastalandığını söyleyerek hep ayrılmaya çalıştı. Bizse, bahane bile olsa her halini ciddiye alarak, gerek hastane desteğinden, gerekse hocalarıyla özel görüşmelerden veya okulundaki öğretmenleriyle yakın iletişimden kaçınmadık ama, ona karşı da dik durarak yurda devamını sağladık. Ondaki güzel gelişmeleri de gördükçe şevkimiz arttı. Zamanla uyum sağlayıp, evdeyken yurdu özlediği günlerde oldu. Ama genel olarak bizi hep suçladı ve kendince cezalandırmaya çalıştı. Yurtta öğrendiklerini uygulamaktan veya göstermekten kaçındı. Bizler iyi ki göndermişiz, ne kadar iyi oldu demeyelim istedi. Bugün geldiğimiz noktada, memnuniyet oranı vermek gerekirse tahminen %60 oranında iyi ki göndermişiz diyebiliyorum. Olumlu sonuçlarımız; gerçekten güzel bir Kur'anı Kerim eğitimi almış olması, namaz kılmaya ehemmiyet verilmesi, düzenli ders çalışabileceği imkanların ve öğretmenlerin sağlanması, yeme-içme ve barınma noktasında gözümüzün arkada kalmaması ve okulunda kötü alışkanlıkları olan çocuklardan nispeten korunabildiği kontrollü bir çevre içinde büyümesidir.

Yurtta kalan evladımızdan en önemli beklentimiz, istikrarlı bir şekilde severek namazına devam etmesiydi. Maalesef, hafta sonları izinli geldiğinde gördüğümüz namazı ihmal alışkanlığı, evde kaldığı zamanlarda da devam etti. Şunu anlamış olduk: İbadetler için gerekli bilgiler alınmış ama ibadet sevgisi ve devam şuru eksik kalmıştı. Gelecek için en büyük kaygımız bu minvalde oldu. İyi bir Üniversite eğitimine başladığı ve gençliğin heva ve heveslerinin yükseldiği bu dönemde, tahkiki iman sahibi olması ve sorularına karşılık bularak, mutmain bir kalple yaşaması için çaba gösteriyoruz şimdi. Korku ve ümit içindeyiz. Rabbim yardımcımız olsun.

Çocuğumuzla birlikte, bizimde yaşadığımız bu yurt tecrübesinden olumsuz etkilenmeler de yaşadık. Benzer kararları verecek olanlara bir deneyim paylaşımı olması için yazıyorum. Buraları kötülemek amacıyla değil, geliştirmek ve etkinliğini arttırmak için. Çocuklarımızı kendi evlatları gibi görüp, 24 saat süren gayret ve hizmetlerini esirgemeyenlerin hepsinden Allah razı olsun. Beşeri sistemler hatalarla maluldür. Hayırlı işleri daha fazla olsun diye uğraşmalıyız.

Her ne kadar, daha iyi yetişiyorlar ve geç kalınmamış oluyor deseler de, çocukların orta okuldan itibaren evden ayrılması, aile bağlarında ciddi kopmalara ve psikolojik travmaya neden oluyor. Bu yüzden lise döneminde yurt deneyimi yaşamaları bence daha uygundur. Bizim evladımız dışa dönük, öz güveni yüksek yapıda olduğu için, Orta 2'den başlarsa çok zorlanmayacağı kanaatindeydik. Yine de olumsuz etkisi oldukça fazla oldu. Ergenlik öncesinde çocukların aile içinde kalması gerekir. Bizlerde yatılı lisede okuduğumuz için, faydasına inanarak oğlumuzu gönderdik. Ama sonuç çok güzel olmadı. Yurtta kalan çocuklar, hemen her vaktini burada geçirdiği için fiilen ailelerinden kopuk yetişiyorlar. Ergenlik döneminde teslim ettiğiniz çocuğunuz koca bir adam olarak karşınıza geldiğinde çok şey kaçırdığınızı daha iyi anlıyorsunuz. Çocuğunuzun geleceği ve ahiret hayatı için böyle bir fedakarlık yapmış olmanıza rağmen, netice tatmin edici olmayınca hüsrana duygusu ağır basıyor. Yurttaki hocaları fiilen aileleri önemsizleştiriyor ve sanki, aileler onlara talebe çıkaran kuluçka makinesi seviyesine düşürölüyor. Sözlü olarak bunun tersini söylese de, fiili durum bu şekilde. Hayatlarının en önemli anları yurt organizasyonu içinde olsun istiyorlar. Sınavları, bayramları, özel günlerini hep onların yanında geçirsin istiyorlar. Yaz tatillerinde bile! Hocaların yaşantılarındaki etkileri anne babalarından

çok ileride olsun istiyorlar. Bunların yanına birde rabita uygulamaları eklenince olay bambaşka boyutlara taşıyor. Kendilerini halktan soyutlayıp kapalı bir cemaat haline getirmeleri de cabası. Namazları ayrı, takkeleri ayrı, kurbanları ayrı, umre ve hac organizasyonları ayrı, Cumaları bile ayrı kılıyorlar. Bu durumları ve oğlumdaki gelişmeler nedeniyle Üniversite döneminden itibaren fiilen oğlumun ilişkisini kesip okuluna evimizden gidip gelmesini istedik. Şimdilerde, acı-tatlı olaylar eşliğinde açığımızı kapatmaya çalışıyoruz. Özellikle Kur'anı Kerim eğitimi açısından Lise döneminde çok hayırlı hizmetleri var. Bu yüzden Ortaokul-Lise döneminde tercih etmiştik. Evladı için bu yurtları düşünenlere Lise dönemi için tavsiye de bulunabilirim. Eğer aynı yurtlar içinde eğitmen ve hoca olarak kalmayacaksa Üniversite döneminde ayrılmaları ve farklı müspet ortamları da görmeleri daha sağlıklı olur.

Küçük oğlumun daha içe dönük olması ve abisinde yaşadığımız deneyimler yüzünden, yurda göndermeyip evde kalmasına karar verdik. Mahallemizdeki bir İmam Hatip Orta Okuluna yazdırdık. Ufak tefek sorunlar çıksa da, genel durum iyi gibi gözüküyordu. Temel inanç değerlerimizi biz verdikten sonra, ilmi eksiklerinin tamamlanması açısından okuluna güvendik ama hata etmişiz! İmam Hatip Orta Okulu diye güvendik ve çok fazla sorgulamadık. Çocuk namazını kıl deyince kılıyordu, hatta bazen Cuma günleri okulca sabah namazında camilere de götürmemiz için organize oluyorlardı. 3. yılı bitirip 4. sınıfa geçtiği bu yılki yaz aylarında biraz şüphelenince, namaz duaları ve sureleriyle ilgili acı gerçeği öğrendim. Oğlumuz, namaz dualarını ve surelerinin çoğunu bilmiyor, bildiklerini de düzgünce okuyamıyordu. Sözde, Arapça ve Kur'anı Kerim eğitimi almasına rağmen, Fatıha suresini bile tecvitle okumaktan acizdi. Meğer hocaları hiç öğretmemiş. Ödev olarak bile vermemişler. Bu nasıl İmam Hatip Okulu? Faydasını göremeyeceksek çocuklarımızı buraya neden gönderelim? Şeklinde isyan edip, Milli Eğitim İlçe ve İl Müdürlüklerine dilekçeler yazdım. Okulda öğrenemediği sure ve duaları evdeyken ezberletmek zorunda kaldım. Meğer, Milli Eğitimde erkek din dersi öğretmeni kıtlığı varmış! Kur'anı Kerim derslerine girecek erkek hoca bulamıyorlarmış. Böyle söylendi bize, ama tatmin edici bulmadık. Şimdi, 3 yılı bizim açımızdan etkisiz geçmiş ve üstelik İmam Hatip okullarından soğumuş bir evladımız var. Bu sene Liseye geçişte hangi okula gideceği üzerine psikolojik mücadele içindeyiz. Lise dönemi farklı ve daha doğru olur umuduyla İmam Hatip Lisesine göndermek istiyoruz. Ama evladımız gitmek istemiyor artık. İmam Hatip Orta Okullarını tabela okulu olmaktan kurtaramayan sorumsuz yetkililerden razı değilim ve hakkımı da helal etmiyorum. Kemiyet kadar keyfiyete de değer verilmelidir. İmam Hatip okullarını bolca açıp içlerine yeterli ve yetkin din dersi öğretmeni koyamayan, daha da acısı, ateist veya din karşıtı olduğunu açıkça izhar eden farklı branş öğretmenlerini, en azından bu okullardan uzak tutamayan idarecilerin vebalini düşünemiyorum. Devletin okulundan da fayda göremezsek ne yapacağız, nereye göndereceğiz evlatlarımızı? Çocuklarımız İmam Hatip okullarına bile gitse mutlaka sorgulayıp gerçekten öğrenip öğrenmediklerini kontrol etmemiz şart oldu. Velileri uyarmak için yazıyorum bunları. Din derslerinin diğer okullardan fazla gibi olması sizleri yanıltmasın. Tüm öğretmenlerini tanımaya ve verdikleri eğitimleri irdelemeye çalışmalıyız. Bu da ancak çocukla sürekli iletişim içinde olmakla gerçekleşebilir. Veli toplantıları kanaat sahibi olmak için yeterli gelmiyor.

Biricik kızımızı da, yaşı uygun olunca ağabeyleri gibi kreş eğitimi ve bakımına vermiştik. Şartlarımız bunu gerektiriyordu. Bildiğimiz ve kamu adına işletilen bir yere göndermeye başladık. Kızımıza da, evdeyken anlayabileceği şekilde değerler eğitimi vermeye çalıştık. Yaşına ve aklına uygun şekilde, sevdirek benimsetmeye uğraştık. Kreşe başladıktan bir süre sonra, bazı şeylerin ters gitmeye başladığını fark ettik. 3-4 yaşlarındaki kızımıza çok yoğun ve abartılı şekilde Atatürk şiirleri ezberletiliyor ve benzeri öğretiler yapılıyordu. Evdeki hallerinden ve tekrarlarından bunun gerçekten fazlaca yapıldığını gördük. Öyle ki, daha önce "-Bizleri kim yarattı yavrum, biliyor musun?" şeklindeki sorumuza tatlı diliyle "-Allah yarattı" derken, aynı soruya "-Atatürk yarattı" demeye başladı. Bunun dışında, yılbaşı geldiğinde ayrıca yoğun bir Noel Baba propagandasına da maruz kalınca, (ilgili yazımı **buradan okuyabilirsiniz**) resmen evladımızın değerler sisteminin alt üst edildiğini görüp, bulunduğu kamu

kreşinden alarak özel bir kreşe verdik. En azından değerler eğitimini yerli yerinde alması ve evdeki öğretilerimizle çelişmemesi için. Atatürk'ün, Türkiye için çok önemli bir insan olduğunu ve bizler gibi ömrünü yaşayarak sonra vefat ettiğini, Noel Baba efsanesinin uydurma ve Hristiyanların bayramlarıyla ilgili olduğunu tekrar öğretilene kadar oldukça zorlandık. Anaokulundaki çocukların torna misali kalıplar içinde, inanç sistemlerinin iğdiş edilmesi kabul edilir bir durum değildir. Noel Babanın rahatça girdiği yerlere Allah ve Peygamber sevgisinin sokulmaması ne büyük bir acıdır. Rabbime şükürler olsun ki kızımız çok geç olmadan, daha güzel ve sağlıklı bir ortamda, okul öncesi eğitimlerini değerlerimizle birlikte alabildi. Şimdi ilkokula devam ediyor. Kız çocuğu olan her duyarlı Müslümanın gelecekteki umut ve endişelerini bizde içimizde büyütüyoruz. Sağlam bir inanç yapısı olacak mı? Tesettürü sırf örtü olarak değil, ibadet aşkı ve şuuruyla birlikte benimseyip uygulayabilecek mi? Hayırlı bir eş ve anne olmasını sağlayacak, duruma göre kendisine ve milletimize meşru faydaları olacak eğitimlerini tamamlayabilecek mi? Vakti gelince hayırlı ve mutlu bir evlilik kısmet olacak mı?

Bizler, çocuklarımız için bunları yaşadık. Yaşadıklarımızdan dersler alarak, dünya ve ahiret hayatımızı iyileştirmeye çalışıyoruz. Şüphesiz eksiklerimiz ve hatalarımız çoktur. Zaten, bunları biz yaşadık başkaları da belki yaşamadan tedbir alır, veya bizden daha deneyimli olanlarda bizlere güzel tavsiyelerde bulunur diye paylaşıyorum. Her çocuk özeldir. Anne babalar olarak bizlerde her çocuğumuzda farklı şeyleri yaşayıp öğreniyoruz. Rabbimiz, kendisine inananları istikametten ve iyilikten ayırmasın. Yöneticilerimize ve kanaat önderlerimize basiretli olmayı, hak ve adaleti gözeterek icraatta bulunmayı nasip etsin. Kalplerinden Allah korkusunu ve sevgisini eksik etmesin ki, zulüm ve yanlışlara meyilleri olmasın.

Sevgili kızımın ana okulunda öğrenip okuyarak bizleri mesrur ettiği Talebe Duasını bütün Müslümanlar adına amin diyerek paylaşıyorum:

Görselin

Kaynağı: <http://www.thejakartapost.com/life/2016/09/30/parenting-event-seeks-to-educate-young-families.html>

Tüketirken, tükenmeyelim!

Yazılarıma uzunca bir ara verince nedenini kendimce sorgulamaya çalıştım. Kayda değer olanlar: Ülkemize musallat edilen terör olayları ve etkilerinin getirdiği gergin ve bezgin ortam. Günlük hayatın getirdiği olağan sorunlar ve yansımaları. Ekonomik şartların neden olduğu dönemsel zorlukların stresi. Bunların dışında başka nedenlerde sayabilirim ama etkileri bu kadar güçlü değil.

Terör ve etkileri üzerinde daha önce yazdığım ve bu konuda hemen herkes görüş ve düşüncelerini bolca paylaştığı için, kardeşlik ve şuur dilekleriyle bu yazıda kapatıyorum. İş ve özel hayatımızda hepimizin inişli çıkışlı zamanları oluyor. Bu açıdan nefsimde sabır ve gayret telkin ederek ilerlemeye çalışıyorum. Geriye ekonomik şartların yansımaları kaldı. Büyükşehirler başta olmak üzere, toplumun tüketim alışkanlıklarının nedenleri ve sonuçları ile doğrudan ilgili olduğu için bu bahsi biraz açmaya karar verdim. Ayrıca geçici yazı yetmezliğim de sona ermiş olacak inşAllah. □

Modern zamanların getirdiği yenilikler ve nimetlerle birlikte bedellerini de üstleniyoruz. Bundan 15-20 yıl öncesine kadar varlığı söz konusu olmayan, ama bugünlerde olmazsa olmaz ihtiyaçlarımıza eklediğimiz tüketim objelerimiz ve konfor beklentilerimiz var. Saydığımız nesnelere ve hizmetlere; iletişim, ulaşım ve yerleşim konularında tepe değerlerine kavuşuyor. Bunların hepsi bir yazı için fazla geleceğinden, iletişim konusunu biraz irdelemeye çalışalım.

İletişim denilince akla ilk gelenler; akıllı cep telefonları, tabletler ve bilgisayarlar ekseninde şekillenen cihazlar ve bunlar üzerinde çalışan yazılım sistemlerinin oluşturduğu geniş bir yelpazeye dağılıyor. Bilgiyi işlemek, üretmek ve saklamak için şekillenen bilgisayar teknolojileri ile, iletişim sağlamak için geliştirilen telefon sistemleri neredeyse tamamen karışarak, sayısız çözümler sunabilen, rekabetçi, kışkırtıcı ve yeniliği tek değişmez değer kabul eden devasa bir devinime yol açtı. Yeni ürün ve özellik anonsları da sıradan haberler kategorisine indi. Devletin bu alandaki olumlu katkıları ve Fatih projesi gibi ulusal kampanyalar sonucu, sayılan bilişim ürünlerine sahiplik ve internet kullanımında çok önemli ivmeler sağlandı. Bu konuda TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) internet sitesinden temin ettiğim veri tablosunu dikkatinize sunuyorum:

	2004	2005	2006 (1)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Girişimlerde Bilgi Teknolojileri Kullanımı												
ICT Usage in Enterprises												
Bilgisayar Kullanımı - Computer Usage	-	87,8	-	88,7	90,6	90,7	91,3	94,0	92,3	92,0	94,4	93,2
İnternet Erişimi - Internet Access	-	80,4	-	85,4	89,2	88,8	90,9	92,4	90,3	89,8	90,9	92,5
Web Sitesi Sahipliği - Having Website	-	49,2	-	63,1	82,4	94,7	92,9	95,4	94,8	93,8	96,6	95,9
Kaazelerde Bilgi Teknolojileri Kullanımı												
ICT Usage in Households and Individuals												
Bilgisayar Kullanımı (Toplam) - Computer Usage (Total)	23,6	22,9	-	23,4	26,0	48,1	43,2	46,4	48,7	49,9	52,5	54,8
Erkek - Male	31,1	30,8	-	40,7	47,8	58,5	51,4	56,1	58,8	60,2	62,7	64,8
Kadın - Female	16,2	15,9	-	12,7	24,5	38,0	33,2	36,9	38,3	39,8	44,3	45,6
İnternet Kullanımı (Toplam) - Internet Usage (Total)	20,8	17,6	-	20,1	25,9	38,1	41,8	45,8	47,4	48,9	52,8	55,9
Erkek - Male	25,7	24,0	-	29,2	45,4	48,8	51,8	54,9	58,1	59,2	63,8	65,8
Kadın - Female	12,1	11,1	-	10,7	26,6	28,0	31,7	35,2	37,8	38,7	44,1	45,1
Hanehalinde İnternet erişimi - Households with access to the Internet	7,8	8,7	-	19,7	25,4	39,9	41,8	43,8	47,2	49,1	60,2	69,9

TÜİK, Girişimlerde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Araştırması, Kaazelerde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Araştırması (15-16 yaş arası bireyler)

TurkStat, Use of Information and Communication Technology (ICT) in Enterprises, Use of Information and Communication Technology (ICT) in Households and Individuals (15-16 age group)

(1) 2006 yılında araştırma yapılmamıştır.

(1) The surveys were not conducted in 2006.

Tabloya bir göz attığımızda, işletmelerin süreçlerinde bilgisayar kullanım oranının neredeyse tavan yaptığını, buna karşılık web sitesi sahipliğinde alınacak mesafelerin olduğunu görüyoruz. Evlerde, kadınlar ile erkekler arasındaki bilgisayar ve internet kullanımı farkının kadınlar lehine gittikçe azaldığı anlaşılıyor. Evlerde internet kullanımında ise olağanüstü bir artış ivmesi var. Yani, bilişim toplumu olmanın gereklerini veya altyapısını önemli ölçüde sağlamaya başladık diyebiliriz.

Teknoloji tüketimi ile üretimi arasında belirli bir dengenin kurulması gerekir. Bu durum, tıpkı ihracat ile ithalat arasında olması gereken denge gibidir. Teknoloji üreten ülkelerin bunu hem kullanması hem de diğer ülkelere ihraç etmesi beklenir. Ülke olarak başkalarının pazarı olmaktan kurtulup, üretim-tüketim dengemizi sağlamak zorundayız. Şükürler olsun ki, bu yönde güzel gelişmeler kaydetmeye başladık. Savunma sanayi başta olmak üzere, bir çok konuda etkili ürünlerle dünya piyasalarında yer ediniyoruz yavaş yavaş.

Birey olarak ise, aile bütçemizin yapısına uygun ve gerekli olduğu ölçüde teknolojik ürünlere yatırım yapmaya çalışmamız lazım. Bir aylık maaşından daha fazla bedel ödeyerek, akıllı cep telefonu alıp konuşma ve mesajlar dışında sadece sosyal medya etkinlikleri için kullanan kişiler; aslında kendini görünmez zincirlerle bağlayan gönüllü köleler haline geliyor. Kullanmadığımız özellikler için, sırf desinler diye aldığımız telefonların parasını ödeyebilmek adına, daha fazla çalışmaya, evimizden ocağımızdan kısmaya, sağlığımızı ve huzurumuzu kaybetmeye zorlanıyoruz. Boşa harcanan, aile ve dostlarımızdan sakınarak harcanan zaman israfı da cabası oluyor. Aile bireyleri ve arkadaşlar arasında, markalı ürün giyme gibi takıntı ve özentî yarışlarının en yenisi, teknolojik cihaz çılgınlığı oldu bugünlerde. Üstelik sadece ekonomik erozyonlar değil, eğitim ve kültür transferi açısından da yozlaşma ve daralmalar yaşanıyor artık. Çocuklarımız kitap okumayı öğrenmeden, bilişim ürünlerinin kucağında buluyor kendisini. Okumak zor geliyor, izlemek ve yalan yanlış bilgileri sorgulamadan beğenip paylaşmak sosyalleşmek sayılıyor. Kitap okuyarak ufku genişleten, kelime dağarcığını büyüten çocukların yerine; basma kalıp ve bozuk bir Türkçe ile emojielerin yardımıyla konuşup yazışan, duygularının derinliğini ifade etmekten aciz, yüzeysel takılan nesiller geliyor maalesef.

Teknoloji dūřmanlıđı yapmadan ancak, lūzumsuz ve bilinçsiz yatırımlara girerek teknoloji kölesi de olmadan yaşamayı öğrenmemiz gerekiyor. Peki sen ne yapıyorsun diye soracak olursanız: En azından orta son veya lise çağlarına gelinceye kadar, çocuklarımı cep telefonundan uzak tutmaya çalışıyorum. Evimizde, zorunlu ders ve araştırma ihtiyaçları dışında, hafta içinde çocukların bilgisayarda oyun ve sosyal medya kullanımını engelliyorum. Bazen yalvararak, bazen ödüller vererek bazen de örnek olmaya çalışarak kitap okunmasını teşvik etmeye çalışıyorum. TV konusunda ise, göreceli olarak güvenilir ve daha az sakıncalı kanalların seyredilmesine gayret ediyorum. Beraber olabildiğimiz kısıtlı zamanlarda, kaliteli birliktelikler yaşayabildiğimiz oranda güzel ve etkili sonuçlar alabileceğimizi de biliyorum. Ama, ben de herkes gibi zaaf larım, yorgunluk larım ve eksiklerimden dolayı her zaman istediğim performansı yakalayamıyorum. Rabbimiz tüm Müslümanlarla birlikte bizlere de dirayet, gayret ve şuur versin. Tükenmeden tüketmeyi, ihtiyacımıza uygun olana sahip olup, israfa kaçmadan kullanabilmeyi nasip etsin diyelim...

Çocuklarımızı Kim Büyütüyor?

Günümüz ticari uygulamalarında taşeronlaşma konusu iyice oturmaya başladı. Taşeronluk, mal ve hizmetlerin temininde asıl yüklenicinin (taahhüt verenin) işi alt yüklenicilere yaptırmasıdır diyebiliriz. Taşeron kullanımı, özellikle düşük maliyet ve yüksek verimlilik için tercih ediliyor. İyi kontrol edilmediğinde de önce kalite sorunu ortaya çıkıyor.

Aile kurumunun temel ürünü çocuktur. Çocukların sağlıklı ve huzurlu bir ortamda yetişmelerini sağlamak ana-babaların ortak sorumluluğudur. Modern hayatın bir sonucu olarak, çocukların bakımı ve terbiyesinde de taşeronlaşmayı yaşadığımız bir zamandayız. Üstelik kalitenin yüksek olduğunu da iddia edemiyoruz.

Nüfusumuzun %75'den fazlası kentsel bölgelerde yaşıyor. Kent hayatının bir sonucu da geniş aile yapısının terk edilmesidir. Geniş aile yapısında, kuşaklar arasında aktarılabilen ortak kültür ve gelenekler güçlüdür. Çekirdek aile yapısında ise, kendileri de hayata tutunma ve kökleşme çabasında olan yalnız ana-babalar yer alır. Bunların da çocuklarına aile kültür ve geleneklerini aktarabilme potansiyel ve imkânları oldukça kısıtlıdır. İşte bu noktada taşeron ana-babalık kurumları güçlü şekilde devreye girer.

Taşeron ana-baba kullanımı, ailenin ekonomik yapısı, eğitimi, inanç durumu ve annenin çalışması gibi faktörlere göre değişir. En çok kullanılan ve tercih edilen taşeron "Televizyon"dur. Özellikle küçük çocukların öğrenmesi gereken ilk kavramları, tüketim ihtiyaçlarını, ilgi alanlarını genelde TV belirler. Çocuklarını şiddet ve diğer sakıncalı bilgilerden korumak isteyen görece hassas veliler genelde TRT Çocuk gibi kontrollü taşeronları tercih eder. Kayu ve Pepe gibi çizgi kahramanlar oldukça revaçtadır. Ne izlerse izlesin, yeter ki sessizce otursun diyecek kadar umarsız veliler ise TV'nin hoyrat kanallarında şiddet, cinsellik, çılgınca tüketim gibi bütün kötülöklere karşı çocuklarını savunmasız bırakırlar.

Anaokulu yaşlarında ise bizzat Devlet zorunlu taşeron olur. Henüz 5 yaşlarından itibaren çocuğun üzerinde kalıcı ve etkili biçimlendirmeye başlar. Devletin taşeronluğu kendi doğal sorunları ve sıkıntılarının yanında, yurt çapında ve hatta aynı okulda bile tutarlı olmayan kalite sonuçlarıyla birlikte gelir. Bölgeler arası kronik sorunların yanı sıra, devlet adına iş görenlerin yapısından kaynaklanan farklılıklar söz konusudur. Devlet, esasında ana babanın taşeronu ve yardımcısı rolünde iken, kendi gündemine odaklandığından, ana babanın çocuk üzerindeki iradesini zayıflatıcı ve hatta ana babaya karşı tavırlı bir etkiye de neden olabilir. Devlet tarafından dayatılan tek tipçi programlar nedeniyle, farklı kalan ana babaya karşı olumsuz yaklaşımlarda gelişebilir. Devletin temel endişesi, bireyi değil devleti korumak üzerine olduğu için, bireysel farklılıklar bir tehdit olarak algılanır. Çok şükür, bu yanlış algının değişmeye başladığı ve demokratik anayasaya olan talebin yükseldiği günleri yaşamaya başladık.

İlk dini bilgileri ve ibadet eğitimlerini çocuklarımıza biz veremiyoruz. Çünkü ya zamanımız yok, ya da yeterli bilgimiz. Bu konuda Cami Hocaları, Kur'an Kursları ve okullardan (Kur'an ve Siyer derslerine sebep olanlardan Allah razı olsun) faydalanıyoruz. Cinsel eğitimi de internet hallediyor zaten. Hem de en vahşi şekilde! Sizde farkındasınızdır; özellikle yabancı film ve dizilerin hemen hepsinde standart olarak içki, uyuşturucu, zina (bazen ensest nitelikte) ve homoseksüel ilişkiler özendirilecek şekilde yer alıyor. Yerli film ve dizilerimizin de aşağı kaldığını söyleyemeyiz.

Bizler ana baba olarak çocuklarımıza iyiliği, dayanışmayı, merhamet göstermeyi ve alçak gönüllüğü söylüyor da olsak etkisi cılız kalıyor. Çünkü en etkili taşeronlarımız bencilliği, insanı aldatmayı, adam harcamayı, yalanı ve ahlaksızlığı pompalıyor. Çıkar için kırk takla atılan yarışmalara özendiriyor, amaca ulaşmak için her şeyi mubah gösteriyor. Kendi emellerine ulaşabilmek için ana babanın çocuk üzerindeki otoritesini özellikle kırmaya çalışıyor.

Modern ve özgürlükçü eğitim adına çocukların aile terbiyesinden uzak veya eksik yetiştirilmesi

önemli bir sıkıntıdır. Ana baba otoritesini ve terbiyesini doğru almayan çocuklar bu yanlışın bedelini ya kendileri ödüyor ya da topluma ödetiyor. Çocuklar, özgürlüğünde sınırları olduğunu, dünyanın kendileri etrafında dönmediğini önce ana babalarından öğrenmeli. Toplumsal kurallardan önce, ailenin meşru kurallarına uyabilen nesiller yetişmeli. Bu nedenle, zorunlu veya isteğe bağlı olarak tutulan taşeronların ana-baba otoritesine saygıyı yücelten, yıkıcı değil yapıcı, bozucu değil tamamlayıcı nitelikte hizmet vermesi gerekir. Ana-babaların önemli bir görevi de kötü niyetli taşeronları tespit edip evlatlarından uzak tutmaktır. Taşerona mecbur olabiliriz ama onları denetlemekten uzak duramayız. İtimat ise kontrole mani değildir.